

= Velja po pošti: =

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6·50
za en mesec " " 2·20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

= V upravnosti: =

Za celo leto naprej . K 22·40
za pol leta " " 11·20
za četrt leta " " 5·80
za en mesec " " 1·90

S pošiljanjem na dom stane na
mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

**Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. —**

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Inserati:

Enostolpa petitrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 " " "
za trikrat 10 " " "
za več ko trikrat 9 " "

V reklamnih noticah stane
enostolpa garmondrasta
30 vinjarjev. Pri večkratnem
objavljenju primeren popust.

Izhaja:
vsak dan, izjemom nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Upravnosti je v Kopitarjevi ulici štev. 6.

Sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Upravnika telefona štev. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Liberalna ljubezen do narodne meje.

Cesar še ni doživel prej mati Slovenija, se je zgodilo. Tajnik Družbe sv. Cirila in Metoda, najstarejšega slovenskega narodnoobrambnega društva, toži list, ki že skoro tri desetletja neustrašeno in z velikimi žrtvami brani narodno mejo, list, ki je glasilo najzatiranjevega dela slovenskega naroda. Tajnik Bercé je tožil »Mir«, ker ni ta Berceta pustil po »Korošcu« psovati najbolj delavnih in najzaslužnejših narodnjakov koroških z »narodnimi lenuhi in prodanci«. Bercé je spravil »Mir« pred celovško poroto.

Da bo narodno delo poliberaljene Družbe sv. Cirila in Metoda doseglo vrhunc, je Bercetov zastopnik dr. Tavčar odklonil vse slovenske porotnike, da bi izročil »Mir« nemilosti nemških porotnikov. Ta račun ni bil neumen, ker vsakdo ve, da leži »Mir« nemškim nacionalcem najbolj v želodecu, toda to pot je bil napačen.

Bercé je tožil »Mir« zaradi razčlenjenja časti. Obravnava se je vršila v Celovcu 19. t. m. »Mir« je zagovarjal dr. Janko Brejc. Obravnavo je vodil baron Falke. Obtoženec g. Otmar Mihalek, odgovorni urednik »Mira«, ni prišel k obravnavi zaradi bolezni. Predmet tožbe je bil članek, ki ga je objavil »Mir« kot odgovor na Bercetovo načelovanje v »Korošcu« in v katerem se je povendarjalo, da ni bilo v Sori ne prej ne pozneje toliko prepirov, scvrašta, tožb itd., kakor za časa Bercetovega župnikovanja. »Mir« je imenoval Berceta tudi »eksžupnika«, ki ni tako pensioniran, kakor drugi župniki in bi se drugi za tako družbo zahvalili, in mu je očital, da je prišel na Koroško agitirat proti edinemu koroškemu slovenskemu poslancu Grafenauerju. Odgovorni urednik je priznal, da je članek prebral in ga dal v tisek. Fainozna obtožnica pravi, da Bercé ni imel drugega greha, kakor da se ni udeleževal klerikalne politike; sploh je bil ves tenor obtožnice in dr. Tavčarjevih govorov ta, da Bercé ni klerikalec in da je vsled tega moral mnogo pretrpeti.

Dr. Brejc je izjavil, da nastopi dokaz resnice na celi črti. Rekel je, da članka ne smatra za žaljivega, ker so o tej zadevi svoj čas mnogo več pisali slovenski listi in so se zaradi v »Miran« dotaknjenih razmer v Sori vrstile pri

deželnem sodišču v Ljubljani velike razprave. Razložil je znane dogodke v Bohinjski Bistrici dne 6. januara 1907.

Priča g. Anton Erat, zasebni uradnik v Celovcu, izpove, da je spoznal Berceta v Ljubljani, potem pa je govoril z njim v Celovcu poleti 1907 pri »Zlatem studencu«, kjer mu je Berce povedal, da je prišel na Koroško študirat slovenske politične razmere. O Grafenauerju je reklo Bercé, da je zasel v novejšem času v klerikalni tok. Ko je Bercé pozneje videl pričo v Ljubljani, je reklo: Ta je tisti, ki me je v Celovcu zatožil.

Priča g. poslanec Grafenauer pove, kako so radikalni študenti v Boh. Bistrici naskočili Družbo, vrgli iz odpora zmernejše elemente, kako je poslanec proti temu protestiral, toda brezuspešno. Omenil je tudi, da je to tista radikalna struja, ki ne razume naših razmer in hoče vsled tega nemščino iz naših šol docela iztrebiti, kar pri nas ne gre, kakor je »Mir« že večkrat povdarjal, in da hoče tudi politično vodstvo koroških Slovencev v roke dobiti.

Dr. Tavčar vpraša poslanca, če mu je znano, da je Berce deloval proti njemu. Poslanec Grafenauer: Da, iz »Mira«! Dr. Tavčar vpraša tudi, odkod ve poslanec, da radikalna tendenca ne mara nič nemškega v pouku. Gosp. poslanec: Iz izkušnje. — Za vzgled navaja šolo v Št. Rupertu, kjer dela Družba zaradi omenjene tendenze vedno težave.

Priča Janez Glančnik izpove, da se je pri njem, ko je bil še na Tolstem vrhu, naznanil g. Berce kot letovičar za štirinajst dni, da sta govorila o Grafenauerju in da je Berce menil, da bi bilo za Slovence bolje, če bi se poslanec Grafenauer pridružil Hribarjevemu klubu.

Dr. Tavčar — umakne tretji del tožbe, ko zagleda pred dr. Brejcem številko »Slov. Naroda«, v kateri se je še, kakor v obtožnici, naglašalo, da je gospod Grafenauer kot edini poslanec koroških Slovencev nedotakljiva oseba.

Na vprašanje predsednika izjavlja dr. Tavčar, da je njegova stranka vedno pripravljena za poravnavo, ako da »Mir« g. Bercetu častno izjava.

Dr. Brejc izjavlja, da je dal povod »Mirovemu« članku Bercetov napad v »Korošcu«, kjer je imenoval politične voditelje narodne lenuhe in prodance, in tega gospod Berce še do danes ni popravil; zato ni za poravnavo. — Dr. Tavčar izjavlja, da je tudi Berce voljan dati častno izjava. — Dr. Brejc odgo-

vori na to, da je imel za to dovolj časa in bi se bilo moralno že prej zgoditi, ne pa še danes. Zato odklanja danes poravnavo.

Prečitajo se izpovede raznih prič iz Sore: Bivši župan Svoljšak pričuje, da je delal g. Berce prepire in druge zmerjal. Ljudstvo je šuntal, namesto da bi je pomirjeval. Neki Dermita je na smrtni postelji poklical Svoljšaka k sebi, ga prosil za odpuščanje, češ, da ga je g. Berce nahujskal. Po odhodu g. Berce je bil v župniji zopet mir. Priča Fr. Jamnik pove, da so se ljudje kmalu po prihodu g. Berce razdelili v dve stranki, da so bili potem prepiri in tožbe, po Bercetovem odhodu se je zopet vse poleglo. Franc Križaj pričuje, da je bilo povod prepričevanje, ali se naj župnišče popravi ali nanovo sezida. Zaradi neke besede je župnik tožil župana, ki je bil obsojen. Priča Anton Kosenina pove med drugim, da je Berce svojim priča, ko je bil odstavljen, plačal v gostilni in jim obljubil, da jim da triste težko svinjo, če se povrne. (Veselost v avditoriju.) Neka druga priča potrdi, da se ljudje samega sovraštva niso pogledali in so se venomer toževali.

Priča kanonik Sušnik potrdi, da mu je Berce zabranil vstop v župnišče, ko je prišel kot knezoškofski komisar v Soro. Prišel je okrajni glavar z orožniki, da so vrata vlamili, pri čemer sta bila dva moža od orožnikov v noge zabolena. Anton Berce pričuje, da je bil Berce tožen, ker je reklo kmetom, ki niso dali zanj podpisov, da so vsi lumpje, ki niso podpisali. Tožba je bila umaknjena pod pogojem, da je moral obtoženec plačati 50 K. Prečitala so se še razna pisma od neke Marije Polak.

Na porotnike so bila stavljena štiri vprašanja: 1. Ali je obtoženec kriv, da je tožitelj obdolžil z izmišljenimi ali resničnimi dejstvi, ki ga v javnem mnenju ponuja? 2. Ali je dokazal resničnost obdolžitev? 3. Ali je kriv, da je tožitelj dolžil zaničljivih dejanj? 4. Ali je to dokazal?

Tožiteljev zastopnik dr. Tavčar se najprej obregne ob poslanca Grafenauera, češ, da je bila njegova izpoved tendenčna. Porotnike prosi, naj ne so dijo po tem, da je tožitelj tajnik slovenskega obrambnega društva, in je mnenja, da je »Mirov« članek žaljiv. Tožitelj je vzor duhovnika, ki pa ni moral hoditi istih poti kakor drugi. Tožitelj je oseba, ki se je postavila na stališče, da je naloga duhovnika pomirjevati, ne hujskati (v avditoriju se spogledujejo) in cerkev ne zlorablji v

politične strankarske namene. Ker pa ni delal za klerikalce, je prišla občina v napredne roke. Zato so vse proti njemu vdignili, ordinariat se je celo v neko tožbo mešal. Pod baronom Heinom to ni bilo mogoče, pod njegovim naslednikom je pa šlo. Ljudstvo ga je ljubilo, da je zanj celo kri prelilo! Govornik odgovarja na posameznosti in imenuje n. pr. Marijo Polak histerično žensko. Pravi, da so zoper Berceta pričali njegovi največji sovražniki, kakor Svoljšak. Če je Berce tožil, je bila to njegova dolžnost, da brani svojo duhovniško čast. Dr. Tavčarjeva izvajanja splošno niso naredila posebnega vtiča.

Obtoženčev zagovornik dr. Brejc je izvajal sledeče misli: Gotovo se nudi danes v sodni dvorani zelo interesantna slika. Že zaradi tega, ker bodo porotniki dobili globliji vpogled v dosedaj jih pomanjkljivo znane slovenske razmere. Res bo marsikateremu Slovencu krvavelo srce, mislečemu, da bi bilo bolje, da bi se ta domač prepri ne bil končal pred Nemci. Zagovorniku ne dela sicer posebnega veselja, vendar je pa prepričan, da ne škoduje. Z Nemci smo sosedi, in ti nas pozajmo tako malo, veliko manj nego mi njih, ker bemo njih časnike. Če Nemci, četudi v sodni dvorani, informiramo, bodo lažje spoznali, ali imamo Slovenci prav ali pa res samo hujskamo. Če se bomo načanje spoznali, bo sprava med nami mogoča. Govornik zavrača napad na poslanca Grafenauerja, češ, da vsakdo ve, da je poslanec Grafenauer pravi mož, zmožen, da zastopa interese slovenskega naroda. Poleg tega je zmenen. Z Bercetom bi seveda ne mogla biti vprežena v en voz. Njegova opomaka zaradi Št. Ruperta ni nič posebnega, samo postranska in ni imela tendenčne vplivnosti na porotnike, kakor se mu je očitalo. Pač pa se govornik pridruži apelu nasprotnega zastopnika, naj se porotniki ne ozirajo na to, da je toženec tajnik slovenskega obrambnega društva, temveč naj odločujejo stvarni momenti.

Porotniki se bodo vprašali, kako je zadeva prišla pred poroto. Opozarja na prvi napad Berceta v »Korošcu«, kjer imenuje Berce voditelje koroških Slovencev narodne lenuhe in prodance, ker je »Mir« imenoval Berceta samo eksžupnika. Ali sta tukaj v razmerju vzrok in učinek. Se-li ne pravi to strelijeti s topovi na vrabce? Vse, ki so kolikaj z »Miron« v zvezi, posebno gosp. Grafenauerja, je imenoval prodance. Mislite si, da bi tako imenoval kak taj-

LISTEK.

Ljudstvu v poduš.

(Piše dr. V. Gregorijč)

(Dalje.)

Jako praktična ventilacija se naredi, če se notrajna šipa zgornjega kriila okna preluknja. Treba je potem samo vnanje okno odpreti in povzroči se izdatna ventilacija skozi omenjene luknjice, ne da bi postal prepri nadležen. Posebno v šolah bi bilo priporočati ta način ventilacije.

Omenil sem že, da ravno diferensa med vnanjo in notranjo temperaturo povzročuje izdatno ventilacijo. To se vidi najbolje pri kurjenih sobah. Srednja glinasta peč odvede v eni urri do 500 m³ zraka, oziroma ga zopet skozi španje oken ali skozi zid vsrka. Še izdatneje se doseže premembra zraka, kar je posebno za javne prostore, dvorane, gostilne, kavarne zelo važno, če se tik stropa napravi primerno široka cev skozi streho in v spodnjo odprtino napelje plin.

Plamen segreje zrak v odprtini in cevi, da ta funkcioniра kakor dimnik, in odvaja slabi zgornji zrak skozi stre-

ho na prosti, poleg tega pa sežge in uniči event. škodljive tvorine. V vsakem lokalnu se brez težave da napraviti taka ventilacija, samo odprtine morajo biti izdatne, in to tembolj, čim večji je lokal. Lega odprtine mora biti tik pod stropom. Umevno se mora skrbeti, če je v dotičnem lokalnu veliko ljudi, tudi za dopeljavo svežega zraka, seveda ne da bi ta dotok nadlegoval ljudi.

Če ni plina na razpolago, se položi taka cev v bližino gorkega dimnika. Zrak v cevi se segreje in ker je lažji kot zrak v sobi, se vedno iz sobe dviga zrak v odprtino, in odtod skozi cev na prosti, sveži zrak pa vstopa.

Neodvisno od vnanje temperature se ventilira z ventilatorji. Zrak se srka skozi kanal in zopet odvaja; pozimi se mora zrak pred vstopom v prostor segreti, da ne nadleguje občinstva. Ta način ventilacije potrebuje izšolanost strežbo in se lahko pokvari. Ventilatorje žene večinoma elektrika.

Najbolj priprost način ventilacije za gostilne, kavarne, šole, majhne dvorane je poprej navedena, ker odgovarja vsem zahtevam, ni draga in kar je največ vredno, nekomplikirana. Pri vsaki ventilaciji se mora pa na sledče paziti: Ventilacija se mora odpreti, preden je dotični lokal prenapolnjen sla-

begu zraka ali dima, ker je absolutno nemogoče, da bi se skozi to malo odprtino v kratkem času odvedel ves slab zrak. Četudi je zrak dober in čist, mora ventilacija funkcionirati. Ko se polagoma napolnjuje lokal, je ventilacija v polnem tiru in se slab zrak sproti zamenjava z dobrim. Ako hočeš imeti izdatno ventiliran prostor, ne smeš štejeti pri ventilaciji.

Če hočemo, da doseže ventilacija svoj namen, moramo skrbeti, da se privede sveži čisti zrak. Oblasti morajo tedaj skrbeti, da so ceste pravilno higienično narejene in vzdrževane, sosebno cestni prah napravi vsako ventilacijo iluzorično. Vsakdo se prahu boji v svojem stanovanju in odpira raje okna v stopnjišča, dvorišča itd. gotovo ne v korist dotičnemu stanovanju. Dolžnost vsakega občinskega zastopnika je tedaj, skrbeti za snažnost cest in ulic, in vso svojo pozornost obrniti na racionelno higijeno ulic. Večliko nepotrebni izdatkov se lahko črta in porabi denar za vzdrževanje in na pravo dobre cest in ulic.

Samoobsebi razumljivo morata biti odprtini za dovažanje in odvažanje zraka popolnoma enaki, ker le na ta način se vzdržuje tok zraka, da se ga toliko privede, kolikor odvede in da ne

nadleguje preprih. Več kakor 0·7 m brzine v sekundi ni svetovati.

Gotovo ni treba dokazovati, kako blagodejno vpliva čisti sveži zrak na naš organizem. Poglejmo si samo človeka, ki tiči vedno v zidovju ali pa človeka, ki se celi dan giblje v prostem zraku. Velike vsote žrtvujejo meščani za letovišča, da uidejo vsaj nekaj tednov zaduhli atmosferi velikih mest. Če je zrak na ulicah slab, koliko slab je ta v zaprtih prostorih. Posel prezračevanja prepusti se večinoma indolentnim osebam, ki ne morejo imeti nobenega smisla za najprimativnejše pojme higijene. Višji gospodje se le malo brigajo, kak zrak vlada v raznih prostorih njim podrejenih uradov. In kolikokrat je taka pokvarjena atmosfera v uradnih prostorih, šolah, delavnicih vzrok nezdraljive zavratne bolezni, od katere se ne ve, kdaj se je pričela. Spozna se jo večinoma, ko je posočen.

Strogi predpisi ventilacije in kurjave kakor snaženja sploh bi morali biti nabiti na vidnem kraju vsakega javnega lokala. Predstojniki se morajo nepričakovani prepričati, če se tudi ti predpisi izvršujejo. Da je pa mogoče te predpise izvrševati, treba je več ljudi za ta posel postaviti in ne od enega sluge vsa mogoča dela zahtevati. Ni

nik kakega nemškega obrambnega društva tiste, ki živijo ob narodni meji, ki morajo odbijati vse napade in zlasti, če prihaja napad iz varnega središča! Stresti bi se moralno vse, tako bi na tak napad zagrmelo po vseh nemških listih. Začo je prav razumljivo, če se je »Mir« vprašal, kdo pa je pravzaprav ta mož, ki si kaj takega upa, kako izgleda, kaj je dosedaj storil. Odgovor dobite v »Miran«. Kar je iskal, je našel. Udaril je, in zato se ni čuditi, če je dobil udarec povrnjen. Nič ni gršega nego izdajstvo na lastnem narodu, naj je potem izdajalec ali Kitajec ali Nemec ali Slovenec. Ime Efijalt se je še po tisočih letih ohranilo kot omaidevano ime, in Judež je drugo ime izdajalca, ki sta se oba ohranila kot sramoten spomin in nikdo se ne pusti dandanes tako klicati. Z mirnim prevdarkom bote zato spoznali, če je »Mir« odgovoril prehudo in če si g. Berce ni zaslužil takega odgovora! Ce je to storil brez vsakega dokaza, ne da bi bil prej vprašal duhovniško vest, potem se mora reči: Pometi najprej pred svojim pragom. Pa še iz drugega vzroka boste obtoženca oprostili. V članku ni nič žaljivega, ampak so samo navedena splošno znana dejstva. Govornik dokazuje to na posameznih slučajih.

Bercetu se je tudi očitalo, da je eksžupnik in da ni tako penzioniran, kakor drugi župniki. Berce je bil nadtem razjarjen, toda ne vem zakaj? Sam je priznal, da je bil še mlad vpokojen in je moral biti torej že poseben vzrok za to, saj ponavadi ne penzionirajo mladih ljudi. Država mora plačati pokojnino in si je brezvomno premislila, predno ga je tako mladega penzionirala. Iz Sore ga pač ni bilo drugače spravljeno. Siti so pa že bili vsi tistih večnih prepirov in so hoteli enkrat mir imeti. Bil je odstavljen in papež je to potrdil. Ali se drugi tako penzionirajo? Sicer pa izraz eksžupnik ni nič žaljivega. Saj so tudi eksministri in eksškofi, kakor so pred kratkim imenovale odstopivšega škofa Kahna »Freie Stimmen«, in škof jih ni šel tožiti, kakor Berce. To je že tako v navadi. Konečno omeni zagovornik, da ni res, da bi bil Berce žrtev klerikalcev, kakor obtožnica opetovanje trdi. To je le apel na sorodstvo mišljencev, ki se ga od porotnikov pričakuje. Politika ni igrala v tožbah Bercetovih nobene vloge. Ta liberalizem, ki ga meni obtožnica, je gnil in stoji pod napacno zastavo in je s pobijanjem oken škodoval Slovencem, najbolj nam obmejnem Slovencem, ker je odmev nanj zadel ravno nas obmejne Slovence. Berce je zastopnik te radikalne smeri, zato je imenoval »Mir«, Grafenauerja in druge prodane duše. S takim bojnim orožjem mi ne nastopamo, ker z njim narodu tudi ne koristimo, ampak z vsemi poštenimi sredstvi, in s temi mislimo, da narodu največ koristimo, četudi od g. Berceta ne dobimo zanje pohvale. Prosi za oprešenje.

Iz drugega govora g. dr. Tavčarja navedemo le, da je hotel na porotnike učinkovati z izmišljotino, da je bil tudi dr. Brejc svoj čas pristaš liberalne stranke. Sploh je dr. Tavčarju zmanjkal stvarnih razlogov in jih je nadomestoval z osebnimi napadi. Dobil je

od predsednika tudi ukor. Najžalostnejšo brco iz cele obravnave je pa dal dr. Tavčar liberalni stranki, ko je na vsa usta zavpil: Ne bom apeliral na Vaše politične strasti. Nekaj pa moram povediti o teh ekscesih. **Jaz stoju deset let kot vodja liberalne stranke; mi smo se zvezali s svobodomiselnimi Nemci, in kdo drug je bil tisti, ki je to zvezo označil kot izdajalstvo, nego gospod dr. Brejc, ki jo je razbil v deželnem zboru kranjskem, in danes igra pred Vami vlogo rešitelja Koroške!** — **Dr. Tavčarju povemo, da je s to izjavo podpisal k svoji politični smrti na Koškem sam svoj amen!**

Gospod dr. Brejc je na dr. Tavčarjevo izmišljotino primerno odgovoril: Do danes tega nisem vedel, in rečem g. nasprotniku v obraz, da je izgovoril neresnico.

Predsednik: In s tem je zadeva končana. — Dr. Brejc: Jaz nikdar nisem bil drugega mišljenja. Kdor mi to očita, mu rečem, da laže. To je samo trik za porotnike. — Dr. Brejc odgovori na dr. Tavčarjeva posamezna izvajanja, in priporoča še enkrat oprostitev. Porotniki so na drugo vprašanje z 11 glasovi odgovorili z da, 1 z ne, na četrto vprašanje soglasno z da. Dokaz resnice se je torej sijajno posrečil in je bil odgovorni urednik na podlagi pravoreka porotnikov — **oprešen.**

Protisocialna zavora.

D u n a j , 21. dec.

Nov dokaz, kako opravičeno se boste Angleži proti lordski zbornici, je do prinesla v torek dne 20. t. m. naša gospodska zbornica pri razpravi o ženskem nočnem delu. Boj proti nočnemu delu žensk je star in vsestransko upravičen iz moralnih in zdravstvenih ozirov. Na podlagi bernskega sklepa naj bi se v vseh državah odpravilo nočno žensko delo. To se je v raznih državah tudi uvedlo. Naša poslanska zbornica je tudi sklenila tak zakon. Toda gospoda v gospodski zbornici ki zastopa povečini koristi izkoričevalcev, je ta zakon na predlog predsednika trgovske zbornice v Opavi Milote odklonila in ga iznova odkazala socialno politični komisiji. S tem činom so pokazali naši »magnatje« da nimajo prav nobenega smisla za socialno zakonodajo. Kaj jim je moral, kjer bi kaj žrtvoval kapitalistični koristolovec. Denarni žakejel industrijskih mogotcev jim je več kakor varstvo žensk. Gospodje, ki po veliki večini žive brezskrbno življenje, ki jim ni potreba pošiljati svojih hčera na nočno tovarniško delo, so pokazali popolen bankrot sposobnosti za umevanje socialnega vprašanja. Ni čuda, da bolcha naša država na jetiki pogodbnih razmer s tujimi državami. Ni čuda, da smo zapostavljeni povsodi. Saj so vodili državne posle možje, brez smisla za ljudstvo. Tako ne bo šlo! Gospodska zbornica je s svojim sklepom ponižala avstrijsko zakonodajo na nižino nerazodnosti in nesposobnosti za važna moderna socijalna vprašanja.

X X X

Dne 20. t. m. se je sešel socialno zavarovalni odsek, ki je vsprejel več pa-

čuda, da je delo le polovično, na škodo zdravju tukico ljudi. Naj se nekaj hofratov manj nastavi, pa se bodo kmalu našla sredstva za nastavitev potrebnih slug. Sicer izdajajo oblasti razne stroge predpise — strankam; zase se pa ne brigajo.

Kontrola je najvažnejši del dobre uprave, samo resno in vestno se mora vršiti in vedno nepričakovano. Marsikateri nedostatek se odpravi z vestno kontrolo. Oblasti, posebno stavbinski uradi, bi lahko stranke, ki propisjo za stavbinsko dovoljenje, na marsikak nedostatek opozorile, marsikatero higienično napravo priporočale, katera med stavbo narejena skoraj nobenih stroškov ne provzročuje. Posebno javni lokal bi potrebovali take kontrole. Stranke bi bile le hvaležne, če bi se na pravilno ventilacijo opozorile, na nedostatek temnih, zaduhlih predсобit. Kaj pomaga majhna odprtina pol metra pod stropom za velik lokal, ali bi se ne dala narediti ravno z istimi stroški velika odprtina in odcepiti kos cevi za napeljavno plinu? Nekaj takih odprtin bi zadostovalo za dobro obiskano kavarno, samo o pravem času bi morala ventilacija funkcionirati. Kakor sem že omenil, se pa nihče poprej ne briga za to, preden ni toliko dima v lokalu, da skoraj človek človeka pri sodni mizi ne vidi.

Za to je treba razuma in dobre volje. Občinstvo se bo gotovo rado vsem naredbam podredilo, če bodo mestodajni organi sami na to gledali, ne samo ukazovali, sami pa prvi te ukaze ignorirali. Če bo videl otrok v šoli, ka-

ragrafov zavarovanja proti nezgodam in se nadaljuje dne 21. dec. ter bo najbrže rešil celo poglavje o tem zavarovanju.

PRESTOLONASLEDNIK V BUDIM-PEŠTI.

Prestolonaslednik, ki otvoril s prestonim govorom delegacijsko zasedanje v Budimpešti, bo postal tam dva dni. Prestolonaslednik bo v Budimpešti slovensko sprejet. Hiše okrase z zastavami. Ogrska opozicionalno časopisje je pisalo, da je Khuen Hedervary povzročil, da otvoril delegacijsko zasedanje prestolonaslednik. »Pester Lloyd« pa naglaša, očividno inspiriran po Khuenu, da to ni res. Kakor hitro se je namreč dozna, da so odsvetovali zdravniki cesarju popotovati pozimi v Budimpešto, se je prestolonaslednik sam ponudil, da zastopa cesarja.

SOCIALNO ZAVAROVALNI ODSFK

je včeraj razpravljalo o sestavi načelstev nezgodnih zavarovalnic. Pododsek je sklenil, da obstojaj načelstvo tako da bodo imeli polovico odbornikov delavci, polovico pa gospodari. Odsek je pa sklenil, naj imajo podjetniki dve tretjini, delavci pa eno tretjino.

SODNA RAZPRAVA PROTI VASIĆU.

Obtožnica proti Vasiću izvaja, da je bil obtoženec ob aneksijski krizi v zvezi z avstrijskim poslananstvom in da je ponarejal dokumente zato, da obdolži Srbijo, češ, da dela na prekučijo v Avstro-Ogrski.

DEMONSTRACIJE V BARCELONI.

V Barceloni so bile 20. t. m. popoldne velike demonstracije, naperjene proti trgovcem in obrtnikom. Trgovine so obmetavali s kamenjem. Orožniki so ranili eno osebo, aretirali jih pa 14.

NEMŠKI ČASTNIKI V BRAZILSKI ARMADI.

Brazilski vlada je za dobo treh let pridobila za instruktorje brazilske armade dvajset nemških častnikov, med njimi enega majorja nemškega generalnega štaba.

BULGARSKI PRESTOLONASLEDNIK V PETERBURGU.

Bulgarski prestolonaslednik Boris obiše meseca majnika dvor ruskega carja.

ZBLIŽANJE MED BULGARI IN GRKI.

V Belgradu so zelo vznemirjeni, ker so se pričeli Bulgari približavati Grkom. Srbi so za to tako razburjeni, da so celo naročili svojemu carigraskemu poslaniku, naj opozori Turčijo na nevarnost, ker se približujejo Bulgari in Grki.

VELIKE DEMONSTRACIJE V SOFIJI.

Z Novim Letom, se zviša v Bulgariji pridobitni davek. Trgovci so zato, da protestirajo proti povišanju davka, zaprli 21. t. m. popoldne vse trgovine. Hotelirji in gostilničarji so sklenili, da ne bodo postregli poslancem. Vlada izjavlja, da bo kljub protestu povišala dohodnino.

GRKI PRODAJAJO SVOJE VOJNO BRODOVJE.

Grki so sklenili, da prodajo vse svoje vojne ladje razven treh oklopnic, dveh križaric in osem torpednih rušilcev in nakupijo za to dve američanski vojni ladji.

Nesreča v gorah.

Plazovi zasuli vojake.

Toblach, 22. decembra. Iz Schluderbacha se poroča: Na Monte Piano, priljubljeni gori turistom, se je zgodila 20. t. m. velika nesreča. Plazovi so zasuli vojaško patruljo; šest vojakov je izgubilo življenje.

Vzrok nesreča.

V zadnjih osmih dneh je močno zapadel v gorah sneg, na mnogih krajih do enega metra visoko. Vendar pa bi ne bilo še vsled tega nevarnosti za plazove, ako bi prej mnogokrat precej ne deževalo. Na pobočjih je bila zemlja premočena in marsikje se je tudi zemlja sama odtrgal. Vsled tega ne more imeti sneg trdne podlage, in tako nastanejo plazovi. Na Monte Piano pa je nastal snežni plaz šele vsled hoje patrulje, obstoječe iz sedem mož, čemur je bržkone vzrok to, da so vojaki pretesno hodili drug za drugim. Turisti, gorski vodniki vedno pazijo na to, da hodijo posamezniki po zasneženih počajih ali strminah v gotovi oddaljenosti, pri čemur se tudi rabijo vrv, da turista ne potegne v globino, ako se mogoče utrga sneg pod njim.

Kaj pravijo očividci?

Mnogi so se zanimali za izlet patrulje in so jo opazovali iz doline z daljnogledi. Na Monte Piano ponesrečena obmejna patrulja je bila od 8. stot-

nje 36. pešpolka ter je odšla predvsem rajšnjim popoldne na rekonosciranje na severno pobočje 2325 m visokega Monte Piano pri Schluderbachu. Ta gora se vleče ob avstrijsko-italijanski meji. Patrulja, ki je plezala po gori pod vodstvom poročnika Rieslinga, se je posluževala na sneženih poljih Monte Piano smuči. Splošno se je opazilo, da so vojaki tesno drug za drugim šli preko snega in da so hoteli na isti način preiti tudi neke zarezne, ki vodijo v neko kotlino. V trenutku pa, ko je bila patrulja v sredu snežnega polja, se je videlo, kako je vojake kar zagnalo kvíšku, potem pa so jih odtrgane snežne plasti potegnile s seboj v globino in kopale. Le poročnik Riesling, ki je šel nekoliko pred patruljo, se je rešil, ker je stal ob robu plazu in je v usodnem trenutku naglo skočil v stran.

Pomoč ponesrečencem.

Riesling je hitel kolikor mogoče hitro v Schluderbach in alarmiral vojaško ekspedicijo, kateri se je pridružilo mnogo gorskih vodnikov; bilo je vseh skupaj 400 mož. Na lice mesta došli so takoj pričeli z rešilnimi deli in odkopavati ponesrečene vojake.

Vsi mrtvi.

Proti večeru so dobili truplo četovodje Vredenyja, ki so ga prenesli na nosilnici v dolino. Od ostalih vojakov niso našli nobenega sledu. Samo po izkopanih puškah se je dalo sklepati, da so pokopani globoko pod snegom. Po noči so nadaljevali rešilna dela ob svetu bakelj. Včeraj so šele našli trupla 4 ponesrečenih vojakov. Zdravnikova preiskava je dognala, da je pri vseh nastopila smrt vsled zadušenja. Skoro vsi so imeli tudi polomljene ude in utisnjene prsne koše. Petega vojaka doslej še niso mogli najti; brezvomno pa je, da je tudi ta našel smrt v snegu. Našli so samo njegovo odtrgano roko. Trupla bodo pokopana na pokopališču v Schluderbachu.

Kdo je kriv nesreče?

Tamkajšnje prebivalstvo sočustvuje z nesrečniki tembolj, ker vlada med vsemi splošno mnenje, da bi se lahko preprečila nesreča, ako bi se upoštevalo le nekoliko previdnosti, kar je absolutno potrebno na gorah.

Dnevne novice.

+ **Dalmacija vstaja!** 18. t. m. je bilo v Kamnu pri Splitu slavnostno otvorenje prvo Hrvaško kršč. izobraževalno društvo, osnovano po vzoru slovenskih kat. izobraž. društev. Ustanovitelj je mladi pravnik I. Jelavić. Na slavnostnem zborovanju sta govorila g. Jelavić in kapelan Brajević. Po volitvi odbora je tamburaški zbor udarjal »Hrv. kolo«, pevski zbor pa je zapel »Prosvjetom k slobodi«. Potem se je vršilo blagoslovilje društvenih prostorov in končno veselica. Slavnosti so prisostvovali »Pavlinović«, »Preporod« iz Vranjica in zastopniki krščanskega delavskega društva iz Splita.

+ **Smešno.** Mi se v družabno delovanje naših Nemcev nič ne vtikamo, ker nočemo biti neokusni in nam je le prav, če naši sosedje gojijo čim živajte kulturno življenje. Toda časih boste človek o prireditvah naših Nemcev v graških listih taka poročila, da se mu začne želodec prevračati. Tako pišejo »Deutsche Stimmen«, da je na takozvanem »Julfestu« ljubljanskega nemškega »Turnvereina« 17. t. m. gospod profesar dr. Siegfried pl. Schöppel pokazal na težki boj, ki ga bojuje kranjsko nemštv, za katerega ni treba samo moškega poguma, ampak tudi otroške vere in otroškega zaupanja. Mi bi k temu pristavili, da je tudi veliko otročje pametni treba, da se verjamame takim napitnicam gospoda profesorja. — V nekem poročilu o schulverinskom večeru v Tržiču pa stoji črna na belem, da je gospod slavnostni govornik šolski svetnik profesor dr. Binder dejal, da pohajajo tržški Nemci od Cimrov, neki gospod Körbler je nazvozno pozdravil v imenu »bratov zgornejne savske doline«, kakor da bi ondi bil cel Schwabenland, poročevalce pa, ki je svoje poročilo očividno sestavljal pod vplivom sladkega metha, konča svoj članek z verzijo:

»Wir sind vom Marke der Cimber, Komme, was kommen mag! Fürchten nicht Hieb noch Schlag! Auf Leben und Tod! Zucken nicht mit den Wimpfern, Nach strengem Gebot.

Wir sind vom Stamme der Cimber. Zdaj pa naj človek bere imena udeležencev na teh večerih, pa jih je najmanj polovica slovenskih, gospodje in gospodice, ki so v pristno kranjskih bajticah luč sveta zagledale. Saj naši Nemci naj bi bili pametni, ko se jim v

celi Evropi med tujim narodom ne goди tako dobro, kakor pri nas, koder so njihovi očetje v najboljših službah, si novi in hčere preskrbljene. Kočevci pa imajo svoj »ländchen«, v katerem uživajo tako avtonomijo, da jih Irči in Finci lahko zavidajo. Če so naši Nemci kljub temu zagrizeni, pa vsaj ni treba, da bili smešni.

+ Apostolstvo sv. Cirila in Metoda pod zavjetjem D. M. V letošnjem letu se je število udov skoraj podvojilo; vseh udov je okoli 20.000. Iz mnogih župnih še nismo dobili poročila. Gg. povrjenike prosimo da v smislu pravil do novega leta naznanijo število udov in pošljejo nabранe prispevke. Odbor.

+ Birokratičen kozel. Med občevalnimi jeziki, ki pridejo pri ljudski štetvi tega leta v poštov, se nahaja tudi »moravski« — tako se bere v predpisih ministrstva. Znamenje, da čepe po naših ministrstvih še marsikateri originali na začetku preteklega stoletja, ki so že zdavnaj za vpokojenje godini.

- 25-letnico mašnikovanja praznuje danes na Opčinah č. g. monsignor župnik dekan Ivan Slavec. Še na mnoga leta!

- Tečaj za izobrazbo revizorjev za živinorejske zadruge. Deželní odbor kranjski priredi na mlekarski šoli na Vrhniku od 1. do konca februarja 1911 štiritedenski tečaj za izobrazbo revizorjev za živinorejske zadruge. Sprejme se 10 gojencev, ki bodo za časa tečaja dobivali brezplačno stanovanje in hrano. Prosilci morajo imeti nekoliko znanja o živinoreji, kar naj po možnosti dokažejo s potrdili živinorejskih zadrug, občinskih uradov in morebitnimi drugimi izpričevali. Prošnjam je priložiti tudi domovnico in šolska izpričevala. — Prošnje je vlagati do 10. januarja 1911 na deželní odbor, in sicer, kjer so živinorejske zadruge, potom slednjih.

- Premestitev vojaških posadk. Časniki poročajo, da se bo izvršilo na spomlad 1911 več izprememb v vojaških posadkah. Koroški pešpolk št. 7, bo prestavljen iz Gradca v Trst. V Celovcu ostane samo četrti bataljon imenovanega polka. Govori se tudi, da bo spodnještajerska pešpolka št. 87 in 47 izpremenila svojo garnizijo.

- Znani dunajski igralec Aleksander Girardi je dobil vitežki križ Franc Jožefovega reda.

- Konstituiranje hrvaškega sabora je še vedno negotovo. Ban Tomašić je za posredovanje pri koaliciji naprosil osješki centrum, ta pa je pooblastil dr. Pinterovića. Dr. Pinterović je prišel k seji koalicije z banovim predlogom, da se za saborskega predsednika kandidira dr. Vl. Nikolić-Podrinskega. A tudi, ako ban postavi kandidata iz srede centruma (imenuje se dr. Neumann), česar izvolitev bi bila s pomočjo Seljačke stranke, 8 velikih županov in virilistov zagotovljena, bo osješki klub v svrhu delozmožnosti sabora stremil za sporazumom s koalicijo. Po tej izjavi je Pinterović odšel, dr. Nikolić pa je izjavil, da bi sprejel kandidaturo, ako je vseh 35 klubovih poslancev za to. Večina se je nato izrekla proti vsemu sporazumu z banom, ki mu koalicija ne more zaupati. Končno se je sprejel sklep, da bo koalicija pri volitvi saborskega predsedstva postopala samostojno ali pa v sporazumu z opozicijskimi strankami. — Saborski kvesturi so došli protesti proti 13 izvolitvam; med izpodbijanimi mandati je tudi dr. Tomašičev.

- Stavka tržaških ribljih trgovcev. Iz Trsta se piše 19. t. m., da vladajo na tržaškem ribjem trgu vsled nezadostnih tržnih policijskih naredb naravnost anarhične razmere. Pred kratkim je zapovedal mestni svet, da morajo imeti prodajalci pri svojih ribah tablice z označeno ceno. To pa je povzročilo precej raburjenja med prizadetimi, ki so se izgovarjali na vse načine, da bi se ognili odredbi. Med drugim so trgovci rib pouparjali, da so cene vsled izrednih aprovizacijskih razmer ribjega trga vedno zelo nestalne in se vsled tega ne more vedno določevati daljše trajne cene; mnogi morski produkti pa se prodajajo tudi po kosih, ki imajo vsled različne kakovosti tudi različno ceno. Proti vsem tem ugovorom je imel občinski odbor gluha ušesa ter je ostal pri svoji odredbi. Ko je 19. t. m. popoldne tržni komisar zahteval kategorično, da morajo imeti trgovci ribe označene s cenami, so ti takoj ustavili prodajo in došli kupci so morali oditi praznih rok. Kaj bo občinska oblast z ozirom na to ukrenila, se še ne vede.

- Umrl je v Novem mestu c. kr. gozdar v pokoju g. Joža Žabkar.

- Sestanek pravnikov o Jugoslovanski Enciklopediji bo v prostorih »Matic Slovenske« v četrtek, 22. decembra ob 6. uri zvečer. — Eno uro prej je enak sestanek za prirodoznanstvo in tehniko.

- Zborovanje zagrebške velike županije se te dni vrši v Zagrebu. Skupščina je med drugim sprejela nov poslovni red. Na dnevnem redu je bil tudi predlog za delitev zagrebške velike županije ter ustanovitev druge velike županije s sedežem v Petrinji; Batušić je bil za sedež v Glini, dr. Banjavčić pa za Karlovac. Grga Tuškan je bil proti delitvi, če, da se gre tu samo za kortešacijo; končno je bil sprejet predlog, da se to vprašanje izroči posebnemu odseku. Skupščina je dovolila večje subvencije za železnici Svetve — Sv. Ivan Zelina in Karlovac - Metlika.

- Izgredi pijanih vojakov. »Piccolo« poroča iz Tridenta: Župan v Cembri je brzovabil načelniku italijanske ljudske stranke, posl. Conciju in poslancu donu Deluganu, naj se interpellira v delegacijskem zasedanju zaradi sledečega slučaja. Stotnija cesarskih lovev je došla pod poveljstvom stotnika Schöpfherja ponoči v Cembri ter so jo porazdelili v gostilnah. V neki gostilni so se začeli vojaki prepričati z domačini. Civilisti so se umaknili, vojaki pa so bili že nekoliko vinjeni ter začeli po Cembri razgrajati. Metali so kamene v okna, nadlegovali ljudi na cesti, izgnali goste iz javnih lokalov ter so udrli celo v zasebna stanovanja, da so pretepli nekatere ljudi. Nekaj vojakov je celo udrlo v stanovanje neke vdove ter so vprvorili vsakovrstne izgredje, medtem ko so otroci vdove zbežali napol nagi na cesto. Celo v župnišču so uganjali nasilnosti, dokler ni orožništvo pozno v noči napravilo miru. Okrajni glavar ni hotel zaslišati župana, ki se je hotel vsled izgredov pritožiti. Poslanec za Cembro, Paolazzi, je odpotoval v Trident, da bi se pri trdnjavskem poveljstvu pritožil zaradi teh dogodkov. — Koliko je na vseh teh trditvah resnice, se bo še videlo.

- Umrl je v soboto, 17. t. m. v Tržišču na Dolenjskem Ivan Levec, c. kr. šolski sluga državne ljudske šole v Trstu.

- Gorko sobo za ubožce so otvorili v Zagrebu. Tu se more vsak ubožec čez dan skriti pred mrazom, razum tega dobi od $\frac{1}{2}$ do $\frac{1}{2}$ ure dopoldne in od 4. do 6. ure popoldne lahko tudi skodeljico kave s kruhom — brezplačno seveda. Soba je odprta od 7. zjutraj do 6. zvečer.

- Dva policijska psa je dobila zagrebška policija; eden čuje na ime »Tasso«, drugi je »Fix«. Sicer bosta moralna še na visoko šolo v Wells, a eden se je pri neki težavni aretaciji že prav dobro izkazal.

Boj za ustavo na Kitajskem.

Najnovejše vesti iz kitajske države poročajo, da postaja boj za ustavo, ki je oblikovljena za leto 1913., vedno hujši. Zopet se pojavljajo grožnje, da bodo začele delovati tajne družbe, ki so bile zadnja leta še primeroma dosti mirne, in sicer v slučaju, ako bo vlada razpustila državni odbor in ga izgnala iz glavnega mesta. Obe najmočnejši tajni organizaciji se ceni na 150.000 članov, ki so večinoma preskrbljeni z orožjem ter so tudi izučeni v rabi razstreliv in izdelovanju bomb. Pred poldrugim letom so člani teh skrivenih organizacij uklonili vlado, ki ni hotela sprejeti državnega odbora, s tem, da so vsako noč v glavnem mestu Pekinu povzročili kakih 10 požarov, vsled česar je seveda postal zelo razburjeno vse prebivalstvo, zlasti pa uradništvo in člani vlade. Topot pa prihajo grožnje, da bodo ti tajni rovarji še krepkejše nastopili in svoje delovanje razširili tudi po vseh provincialnih mestih. Državni odbor, imenuje se tudi državna liga, obstoji iz 100 poslancev provincialnih deželnih zborov, ki so bili odposlanici v spomlad leta 1909. v stolno mesto, da bi zahtevali od vlade takojšno sklicanje osrednjega parlamenta, medtem ko se je prvi začetek ustavne dobe oblikabil šele za leto 1917. Vlada je bila tako razburjena vsled skupnega nastopa provincialnih dežel zborov, da je prepovedala poslancem priti v glavno mesto. Ker se poslanci niso zmenili za to prepoved, je odklanjala vlada mesece dolgo vsako pogajanje z njimi. Nato so začeli delovati skriveni rovarji, nakar se je vlada polagoma vdala in je priporočala teh 100 delegatov kot začasni državni odbor, medtem ko je istočasno kot protiutež sklical iz 100 mož obstoječi senat, ki je bil sestavljen iz cesarskih princev in visokih uradnikov. Pogajanja, ki sta jih imeli obe korporaciji z vlado, so se sicer zelo vlekla, vendar pa so imela ta uspeh, da se je vlada odločila sklicati državni parlament že leta 1913. Kakor hitro je bil ta sklep naznanjen, bi morali delegati takoj zapustiti glavno mesto. Ti pa tega niso storili, temveč so izjavili, da ostanejo kot državni odbor permanentni.

Državni odbor naj pripravlja volitve ter nadzira vse tozadovne vladne odredbe. Poleg tega je zahteval državni odbor od vlade pomiloščenja za politične zločince, ki so bili obsojeni za časa boksarskih nemirov. Tudi to zahteva je odklonila vlada ter je ponovno zahtevala, da takoj odpotujejo delegati iz Pekina, če ne jih odstrani s silo. Nato pa so zopet začeli groziti tajni rovarji, in kakor je pričakovati, se bo vlada zopet vdala . . .

RUDNIŠKA NESREČA NA ANGLESKEM.

Manchester, 22. decembra. V premogovniku pri Boltonu se je v rovu pokvarilo dvigalo, tako da je bil rov zaprt in dohod zraka v jamo onemogočen. Ravnko so popravljali dvigalo, je nastala v premogovniku eksplozija, vsled česar je nastal v njem požar. Kmalu nato so se začeli dvigati veliki oblaki dima iz vhoda premogovnika. Takoj se je alarmiralo rešilno moštvo, vendar se je kljub velikemu trudu posrečilo rešiti samo 10 mož, med tem ko so 8 rudarjev prinesli iz jame mrtve in vse ožgane. Rešilna dela je zelo oteževal požar in močan dim, ki se je neprehomoma dvigal iz premogovnika. V premogovniku je bilo 290 delavcev; misli se, da je večina rudarjev pobegnila v oddaljene rove ter čaka rešitev. Ako se seveda ne bo posrečilo omejiti požara, potem obstoji seveda za rudarje nevarnost, da j'm bo pošlo zraka ter se bodo zadušili vsled škodljivih plinov. Pred vhodom v premogovnik se vrše žalostni prizori. Zene, starši in otroci stope pred vhodom jokajoč. Dooley se še ni posrečilo priti do požara.

Izpred sodišča.

Nevaren tat. V noči na 12. novembra t. l. zapazila sta dva tukajšna na Karloški cesti službo opravljača mestna stražnika dva neznana moška stati pred Jerančevevo trgovino. Eden je stal pri večnih durih, drugi pa pri vhodu v trgovino. Ker sta se stražnikoma zdela sumljiva, pristopila sta uredno k njima in sta ju aretovala, ker nista mogla verjetno povedati, kaj iščeta pred trgovino. Komaj sta pa šla z aretovancema par korakov naprej, sta se začela delati vinjenia ter padati na tla. Stražnika sta opazila, da sta oba spustila nekaj na zemljo. V tem trenutku sta tudi zbežala. Stražnikoma se je sicer posrečilo enega vjeti, medtem ko je drugi neznanec pobegnil. Šlo je sicer kmalu potem za beguncem več stražnikov na lov, a bilo je zaman. Na mestu, kjer sta se aretovanca vrgla na tla, našla sta stražnika tri vitrihe in eno dleto. Kmalu se je dognalo, da se piše vjeti ptiček Cesare Magazzin, 32 let star, rojen in pristojen v Trst, po poklicu mesarski pomočnik. Obdolženec je znan kot zelo nevaren tat, ki je bil že večkrat ostro kaznovan. Čeravno je pod policijskim nadzorstvom, ga to ni motilo; kajti pripeljal se je 11. novembra ponoči iz Trsta v Ljubljano s trdnino nado, da bodo tu ugodna tla za njegovo tatinško delovanje. S svojim neznanim tovarišem, ki ga je v Ljubljani pričakoval, krenil je v neko gostilno v Kolodvorski ulici, kjer sta se do dobrega okreplila, potem pa odsila na delo. Izpodletelo jima je že pri prvem poizkusu. Dognalo se je pa tudi, da je Cesare Magazzin delomržen. Sicer se je izgovarjal, da je v zadnjem času delal pri svojem bratu, kar pa ne odgovarja resnici. Obdolženec je tudi na sumu, da je izvršil vrom v cerkev Castelvenere, za kar se mu bo še treba posebej zagovarjati. Kot nepopoljsljivega in nevarnega tatu ga je sodni dvor obsodil na tri leta težke ječe, po prestani kazni se bo pa oddal v prisilno delavnico.

Podivjan fant. France Berglez, 25 let stari zidarski pomočnik na Orlem, je razpustil kot skrajno surov fant, katerega se vsakdo, zlasti pa mlajši fantje na Orlem tako boje, da se zvečer, idoči od dela, ne upajo po samem iti domu, marveč le v gručah. — Dne 15. oktobra t. l. so se tudi zbirali v gostilni pri »Koruzniku« v Rudniku, odkoder so jo mislili kreniti domov na Orle. Med temi fanti je bil tudi 15-letni Jožef Zrimšek. Predno so mislili odrinuti domov, prišel je v to gostilno tudi Berglez. Pričel je takoj zabavljeni, potegnil klobuk črez oči ter jel obetati, da bo nočoj Zrimška pretepel. Mladi fant se mu je v svojem strahu jel dobriskati ter mu ponujal piti, a ta ga še pogledal ni. Ko so fantje odhajali, je pritekel Berglez za njimi in napadel mladega fanta z nožem ter ga ranil na glavi in hrbitu. Slednja poskodba je bila smrtnoneverarna, ker so bila ranjena pljuča. Obdolženec krivodajti ter pravi, da so fantje njega napadli. Res je sicer, da so ga ti potem, ko je izvršil napad na Zrimška, nekaj pririvali, a napadli ga niso. Ze popred

enkrat je z nožem napadel fanta Jérneja Groznika in ga na levici poškodoval. V Ljubljani pred vojašnico 17. pešpolka je nekoga fant in svojega spremljevaca brez vsakega preračnega z nožem v sedalo sunil, kar prizna, pripomni pa, da je to storil v šali. Iz gole hudobije je v Rudniku zakljal Janezu Zagaru psa čuvaja. Pravi, da je to storil v pjanosti. Sodišče mu je priznalo za kazen **poldrugo leto težke ječe**.

Dogovoren napad. Bilo je zvečer 16. oktobra t. l., ko je korakalo več fantov iz tovarne na Perovem v Kamnik. Med temi je bil tudi Janez Cedilnik, ki je blizu Kamnika nekoliko za svojimi tovariši zaostal. V tem pa nepričakovano planeta po njem 19-letni Franc Hočev, posestnika sin, in 26-letni Franc Judež, delavec iz Količevga, ter sta ga pobila na tla, na kar ga je jel Hočev z nožem obdelavati. Prizadel mu je 9 ran, od katerih so bile štiri smrtno-nevarne. Obdolženca pravita, da sta se zgolj iz veselja do boja dogovorila za napad in se tudi zato oborožila. Sedaj se jima bo za nekaj časa gotovo kri ohladila, kajti Hočev bo sedel **14 mesecev**. Judež pa **9 mesecev v težki ječe**.

Tat izkoristi vsako priliko. V Kraju je dne 26. oktobra t. l. v oziku Janeju Kregarju splašil v prazni voz vpreženi konj. Pri Reboljevi hiši je podrl prodajalko Marijo Remčevu, ki se je vsled tega onesvestila. Pri tem je izgubila torbico, zavitek in slamnik. Vse to je pobrala Lucija Kavčič, čevljarjeva žena v Kranju, ki je šla iskat tudi zdravniško pomoč. Porabilá je pa to priliko, da si je prilastila denarnico z 20 K in prstanom, vrednim 30 K, in nekaj gumbov, ostale reči je pa oddala v gostilni, kamor so priveli okvarjenko. Obdolženka, ki tativno priznava, je bila obsojena na štiri tedne ječe.

Štajerske novice.

š Slovenski trgovci, posnemajte! Vrlonarodni trgovec v Škalah pri Venetu gospod A. Stergar je nabral za »Slovensko Stražo« lepo vsoto 28 krov. Trgovci bi lahko mnogokrat na sličen način sodelovali za naše narodno-obrambno delo.

š Že zopet. Slovenski profesor Hinko Družovič je pri zadnjem koncertu losvonromovec in lutrovcev v protestantski cerkvi zopet sodeloval na željo — Mahnertovo. Ni čuda, da so postal protestanti v Mariboru tako predzrni, ali se je pa mogoč bal gosp. Družovič za svojo karijero, če ne bi pokorno sledil migljamem pastorja Mahnerta? Kam le plovemo?

š Marburgerca se jezi nad verskimi konferencami v mariborski stolnici, ker jih vodijo neizprosni oo. jezuitje. Prinesti je vendar moralna v torkovi številki popravek, ker se je norečovala z cerkvenih govorov. Cerkev je pri vsaki propovedi natlačeno polna. Tudi inteligentni krog vseh stanov se se udeleževali konferenc.

š Štajerski deželni odbor priredi v času od 16. do 20. januarja 1911 v deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Lipnici kletarski tečaj za gostilničarje in vinorejce. Tečaj bo vodil deželni vinorejski nadzornik Stiegler.

š Nova cerkev pri Vojniku. Naše slovensko katoliško bralno društvo ima v soboto 31. decembra, t. j. na starega leta dan svoj občni zbor.

š Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju priredi tamnožne Bralno društvo 26. decembra ob 3. uri v »Društvenem Domu« božično slavnost. Igr

Kanduč, so imenovani za višje okrajne zdravnike.

Š **Vzorno policijo** ima mesto Maribor. V noči 20. decembra se je v Mariboru v skoraj najbolj živahnih ulicah izvršilo celo vrsto drznih vlomov, brez da bi oko postave kaj sumljivega opazilo.

Š **Tatinski družbi** so prišli na sled v Koroški ulici v Mariboru. Aretirala je policija dne 20. decembra neko Marijo Namasnik v Koroški ulici št. 106, ki je v družbi z njeno materjo Uršo Namasnik, kradla razno blago v izložbah. Pri preiskavi se je našlo več švinskih rut, čevljev, žepnih ur, celih ženskih in moških oblek, o katerih osumljeni niste vedeli povedati, od kod ste jih dobili. Kakor se je dognalo, ste obe Namasnik pridno kradle po izložbah. Govori se, da sta imeli še enega moškega sodruga pri svojem »podjetju«. Marijo Namasnik so izročili okrožni sodnici.

Š **Smrtna kosa.** V Studencih pri Mariboru je umrla 20. t. m. Marija Wah, žena železniškega ključavnica. — Dne 21. t. m. je umrl v Mariboru radi otrpnjenja srca g. E. Lužar, oskrbnik na c. kr. moški kaznilični. Ko je zajtrkoval, mu je postal slabo in se je zgrudil. Zdravniška pomoč je bila zastonj, v nekaj trenotkih je bil mrtev. — Anton Muhič, gimnazijec VI. razreda v Mariboru, je umrl v ponedeljek, dne 19. t. m. zjutraj. Rajni je že dalje časa bolehal. Bil je doma od Sv. Jurja ob Ščavnici. Pogreb se je vršil v sredo 21. t. m.

Š **Samoumor župana.** Iz Gornje Radgona se nam poroča, da je izvršil v ponedeljek 19. decembra tamošnji župan in krčmar, znani hud naš narodni nasprotnik Joh. Kürbos, samoumor. Bil je takoj mrtev. Vzrok samoumora je neznan. Kürbos je bil glavna opora nemškutarje v gornje - radgonskem okraju.

Š **Od stopinje do stopinje navzdol.** Sodniško že večkrat kaznovanega bivšega učitelja Mihaela Rateja so v Mariboru zopet izročili sodišču, ker je kradel krojačevi ženi Rebernik, pri kateri je stanoval, razno obliko in jo prodajal po žganjarnah. Ratej je znan zakotni pisač ter je oškodoval že mnogo oseb.

Š **Samoumor hišnega posestnika.** V Ptaju se je obesil 53 let stari posestnik in čevljarski mojster Jurij Berg.

Kaj podarimo svoji družini za Božič in Novo leto?

Marsikdo se tako vprašuje. In vendar bi bilo najlepše in najboljše novoletno darilo za vsako rodbino

naročilni listek za „Slovenca“, ki velja po pošti 26 K za celo, za pol leta 13 K, v upravnosti prejeman pa za celo leto 22 K 40 vin., za pol leta 11 K 20 vin.

V vsako našo rodbino „Slovenca“!

Ljubljanske novice.

lj **Ljubljana in Trst.** V tržaškem mestnem svetu so izročili mestnemu odboru predlog za zvišanje plač mestnim delavcem z nalogo, da ima tekom treh mesecev staviti primerne predloge. Predlog se glasi, da naj imajo občinske delavke po 3 K, občinski delavci pa po 4 K zasluga na dan. Tako skrbe drugod za mestne delavce. Pod liberalnim občinskim zastopstvom pa so imeli mestni delavci ljubljanski najbolj sramotno nizke plače v Evropi ter so jih zapirali v Elije Predoviča prešiće vozove! In taki ljudje si sedaj še upajo nekaj govoriti o »ljubezni do nižjih slojev!«

lj **Mešani zbor »Ljubljane«** vadi danes zvečer ob 1/2 8. uri v veliki dvorani »Uniona«. Vstop je dovoljen le pevcem in pevkam ter takim nečlanom zboru, ki se oglaše pri zborovodji.

lj **Ljudsko štetje v Ljubljani.** Mestni magistrat je začel včeraj hišnim gospodarjem oziroma njihovim namestnikom dostavljati za ljudsko štetje predpisane tiskovine tako, da bodo še pred božičnimi prazniki vsem dostavljene. Ikrati so se nameravale dostavljati tudi že pravilno izpolnjene tiskovine, ki naj bi služile kot vzorec pri izpolnjevanju popisnih pol, to pa vsled tega, ker jih državna tiskarna na Dunaju ni mogla vsled preoblega posla dovršiti pravočasno. Ti vzorci pa bodo še pred novim letom vsakomur na razpolago v magistratnem ekspeditu ob

navadnih uračnih urah, na kar se občinstvo še posebno opozarja.

lj **Vzgojno predavanje.** Včeraj je govoril gimnazijski ravnatelj dr. J. Bejak pri takozvanem roditeljskem sestanku v gimnaziji poskuševalni dvorani o k a z n i — domači in šolski — kot vzgojnem sredstvu. Zbral se je bilo veliko vzgojiteljev, staršev in učiteljstva. Ravnatelj Bejak je znan pedagoški pisatelj in govornik; njegove razprave so temeljite, logične, jasne, praktične, utemeljene z dokazi in z zgledi iz izkušnje in življenja, zato ga je veselje poslušati. Tudi to predavanje, ki je trajalo čez eno uro, so navzoči s slastjo poslušali. Gosp. predavatelj je najprej razložil pojem kazni, potem kakšen namen mora imeti, — poboljšanje — in konečno, kakšna naj bo kaznen, da bo koristila. Mnogovrstni zgledi so poživili že itak zanimivo razpravo, ki pride meseca januarja še enkrat na vrsto. (Lastnosti dobre kazni, telesna kaznen.) Natančneje poročilo prinese pedagoški list »Slovenski Učitelj«.

lj **Koliko dobi Družba sv. Cirila in Metoda iz Kotnikove zapuščine?** Pred nekimi dnevi vršila se je pri vrhniškem notarju zapuščinska obravnava po umrlem Karolu Kotniku iz Verda. — Glasom te obravnave pripada Družbi sv. Cirila in Metoda znesek štiristo dva in trideset tisoč kron. Od tega pa bode morala plačati družba 10 % odstotnino, stroške zapuščinske obravnave in zalog za normalne šole (Normalschulfond). Družba sv. Cirila in Metoda si je pridržala za slučaj, če vloži tožbo, zapuščinsko obravnavo obnoviti. Baje se ne more družba z Lenarčičem zdjediniti glede nekih tirjatev, akcij, vrednostnih papirjev in hranilnih vlog, ker je dočinka cesija, katero je Kotnik nekaj ur pred svojo smrtjo v naglici v prid Lenarčiču napravil — zelo pomanjkljiva in nekateri juristi celo trdijo, da se dá vsled tega razveljaviti. Pa tako strogo in natančno ne bode postopala družba proti svojemu prijatelju Lenarčiču, ampak se bode skoro gotovo zadovoljila z omenjeno dedčino.

lj **Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo** vabi k božičevanju, ki ga priredi na sv. Štefana dan, t. j. 26. decembra t. l., v veliki dvorani Mestnega doma. — Spored: a) Nagovor predsednika. b) Čarobna razsvetljava božičnega drevesca. c) Obdarovanje otrok z božičnicami. d) Zabavne igre. e) Prosta zabava. Pri božičevanju so deluje slav. Slovenska Fiharmonija. — Vstopnina 60 vin., otroci 30 vin. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Čisti dohodek je namenjen društvenemu bolniškemu in podpornemu skladu. — Odbor.

lj **Imenovanje.** Za poštnega nadoficijala je imenovan poštni oficijal g. Mihail Palčič za Ljubljano.

lj **Častno nagrado** 52 K 50 vin. je priznala deželna vlada gojencu ljubljanskega učiteljišča Ivanu Škufovi, ker je z lastno nevarnostjo rešil iz ognja Terezijo Zupančič.

lj **Morlica Novaka** je policija danes izročila deželnemu sodišču. Fant je bil zelo strasten žganjepivec, je bil v Rudolfovem zaradi poneverbe že kaznovan z dvamesečnim zaporom, a tudi v Ljubljani je skusil goljufati s tem, da ni v neki gostilni plačal zavžitka, a je bil še pravočasno prijet in izročen okrajnemu sodišču, kjer je dobil primerno kaznen. Ravnotako je bil svoj čas aretovan po viškem orožništvu in izročen deželnemu sodišču zaradi suma hudodelstva požiga, odkoder je bil pa kmalu izpuščen, ker je bila proti njemu zaradi pomanjkanja dokazov preiskava ustavljenata.

lj **Slovensko deželno gledališče.** Danes, v četrtek za par-abonente Leharjeva opereta »Grof Luksemburški«. — V soboto ni nobene predstave. — V nedeljo popoldne (za lože par) pravljica »Trnuljčica« z godbo in petjem; zvečer izven abonanta (za lože nepar) opereta »Jesenški manever«. — V torek (nepar) in v četrtek (par) opera Evg. Humperdincka »Janko in Metka«. — Na Silvestrov dan popoldne za mladino opereta »Jesenški manever«.

lj **Mestna posredovalnica za delo in službe** bo jutri popoldne in v soboto popoldne zaradi snaženja uradnih prostorov za stranke zaprta.

lj **Zlat jubilej.** Včeraj je obhajal na tih način svoj zlat jubilej 36-letni dñnar Ivan Jerše iz Cirkelj na Gorenjskem s tem, da so se v teh kratkih letih njegove dobe že petdesetič zaprla za njim sodniška vrata. Jerše je nevaren tat, vsled česar ima za Ljubljano prepovedan povrat. Ker je pa le ne more pozabiti, je poletel semkaj na prazni-

ke, katere bode moral preživeti v zaporih okrajnega sodišča.

lj **Umrli** so v Ljubljani: Marko Kralj, prevoznik, 40 let; Alojzija Dornig, pomočna usmiljenka, 33 let; Maria Flerin, hči tovarniškega delavca, 12 let; Angela Jamšek, delavka, 31 let; Karolina Bizjak, rejenka, tri dni; Jora Bukovnik, žena vrnarja, 71 let.

lj **Pripeljali so v zapore** ljubljanskega sodišča 19 let starega delavca Franca Bolniča iz Celja, ki je oktobra meseca na državni cesti pri Godoviču poizkusil izvršiti nasilje nad neko žensko in jo pri tem oropal.

lj **Brivnice** bodo dne 25. t. m. (Sveti) dopoludne odprte, dne 26. t. m. (Štefanov dan) pa celi dan zaprte, na kar se slav. občinstvo opozarja.

lj **Božično drevesce** je posekal predvčerajšnjim v tivolskem gozdu nek 12-letni deček ter ga odnesel v neko hišo na Marije Terezije cesti, kjer mu ga je policija, odvzela, fantiča zamaga pa izročila domači kazni.

lj **Prijeta uzmoviča.** Pred kratkim je bilo na Marijinem trgu ukradenih iz mlekarne vozička Ani Novakovi iz Broda 500 šport-, 300 drama-cigaret, kakor tudi 100 kratkih in 100 portoriko cigar. Včeraj popoldne je policija izsledila v neki žganjarni na Dunajski cesti osumljence v osebi 41-letnega Jožefa Sršena iz Depaljeve vasi v kamniškem okraju. Aretovanec pravi, da je smodke našel v neki mrvi. — Tudi 27-letni Ivan Zabjek, kateri je zaradi raznih svojih činov izgnan iz mesta, je bil predvčerajšnjim aretovan, ker je odpeljal iz »Gospodarske zvezke« vrečo fižola, vrednega 58 K ter ga ponudil nekemu trgovcu za 50 K. Oba uzmoviča so izročili sodišču.

lj **Petodstotno draginjsko doklado** dobe mestni uslužbenci ter se jo ravno kar izplačuje.

lj **Ukradeni voli.** V noči od 16. na 17. t. m. je bilo iz hleva posestnika Jožeta Zupančiča v Roženbergu pri Veliki Loki ukradenih par volov, vrednih 900 K. Orožništvo je sedaj vola izsledilo v hlevu posestnice Marije Lampetrove v Tatičini.

lj **S ceste.** Ko je včeraj peljal nek posestnik po Sv. Petru cesti voz mrve, je zadel z njim v plinovko ter jo potegnil z zida in s tem napravil mestni občini 12 K škode. Posestnik je obljudil škodo radovoljno poravnati.

lj **Čegev je zavitek?** V Staculovi trgovini je neka ženska pozabila zavitek oblike. Lastnica naj se zglaši za njo pri policiji.

Razne stvari.

Kolera v Turčiji. Uradno se poroča, da je obolelo do zdaj na koleri v Carrigradu 1074 oseb, med njimi jih je umrlo 621. V odrinskem vilajetu je obolelo 154, umrle 104 osebe, v solunskem vilajetu obolelo 14, umrlo 13, v smyrniškem obolelo 75, umrlo 56, v bagdadškem obolelo 782, umrlo 683, v Kasu Cunguldk oboleli 102, umrlo 52 oseb.

Volk v gledališču. V nekem gledališču v Brooklynu so igrali igro, v kateri nastopi tudi rjoveč volk. Dne 20. t. m. je pa volk ušel iz kleške in je skočil med gledalce. Neki ženski je razmobil desno roko, obgrizel in ranil je tudi več drugih oseb. Neki pogumen mož je pa pograbil volka in ga vrgel na oder nazaj, kjer so zver vjeli in zaprli nazaj v kleško.

Telefonska in brzojavna poročila.

OGRSKA ZBORNIKA.

Budimpešta, 22. decembra. Poslanska zbornica je danes začela razpravo o bančnem provizoriju. Oglasili so se Košutovci in Justhoveci, ki v dolgih govorih protestujejo zoper predložitev te predloge.

OBSODBA TOMAŠEVIČA.

Zader, 22. decembra. Porotno sodišče je obsodilo bivšega župnika iz Polešnika Franca Tomaševića in Antoino Ostrić zaradi umora neke Rančigaj, prvega na pet let ječe, drugo pa na 10. Ostrić je jokala in zagotovljala, da je nedolžna. Tomašević je bil Talljanaš, pristaš liberalne struje ter je vedno držal z Lahoni.

360 RUDARJEV MRTVIH

Manchester, 22. decembra. V premogokopni jami Yard Hilton-družbe se je zgodila strahovita nesreča, ena največjih, kar se jih je sploh dozdaj v zgodovini rudniških katastrof. Vsled pomankanja svežega zraka so se vneli ogljeni plini v jamah, v katerih je bilo bližu 800 delavcev. Iz globine je švignil sila visok plamen in zemlja se je

daleč naokoli potresla. Rešilo se je 400 delavcev, 360 pa je mrtvih!

3000 SLUČAJEV KOLERE.

Lisbona, 22. decembra. Na Madeiri kolera tako divja, da je blizu 3000 obolelih in mrtvih. Ljudstvo je tako razburjeno, da pleni lekarne in je padlo vladna poslopja. Policija in vojaštvvo ne moreta vzdržati več reda.

235 DIJAKOV ARETIROVANIH.

Odesa, 22. decembra. Na tukajšnji univerzi so dijaki sklicali shod, ki ga je pa oblast prepovedala. Ko so se dijaki klub temu sešli, je zastopnik vsečiljske oblasti dijake pozval, da se razidejo. Ko ga niso hoteli ubogati, je poklical policijo. Dijaki so šefu policije sprejeli s streli iz revolverjev. Prišlo je do boja, v katerem je bilo 7 policajev ranjenih, od dijakov pa eden smrtno ranjen, dva pa lahko. Policija je nato aretirala 235 dijakov.

SAMOUMOR KRALJ MANUELOVE ZNANKE.

Pariz, 22. decembra. »Echo de Paris« poroča, da si je tu končala življenje prosluta varietetna pevka Gabriela Deslys, ki je bila svojčas v intimnih odnošajih z bivšim portugalskim kraljem don Manuelom.

KUGA V SIBIRIJI.

Peterburg, 22. decembra. Iz Vladivostoka se brzojavla, da se v Mongoliji kuga vedno bolj širi, zlasti med nomadskimi rodovi.

ROPARJI V RUSIJI.

Varšava, 22. decembra. Predvčerajšnjem zvečer so napadli širje neznanci na železniški postaji Palianice železniško blagajno ter odnesli 7000 rubljev. Uradnike so prisili z revolverji, da so bili mirni. Za roparji ni sledu.

ZAHVALA.

Odbor »Dobrodelenega društva tiskarjev na Kranjskem« si dovoljuje izreči tem potom najiskrenješo zahvalo vsem, ki so z denarnimi darili, s krasnimi dobitki ali kakorkoli pripomogli k dobremu uspehu božičnice, ki je bila dne 18. t. m. in prosi vse p. n. dobronike, da bi društvo ohranili naklonjenost tudi za bodočnost.

Najvažnejše je, da se kupi popolno čisto in brez vsega duha.

Tako perje in puh se dobri pri znani tvrdki

Radi originalne konstrukcije, radi praktičnosti in natančnosti in zavoljo ugodne cene
pri njegovi neomajni trpežnosti je dobil

3686

„Underwood“

pisalni stroj na mednarodni razstavi v Bruslju „Grand Prix“.

Ce rabite stroj, ki izvršuje delo hitro in dobro, kупите tudi Vi „Underwood“.

Zahvaljujte brezplačno razkazovanje in cenike, ter imenik vseh imajiteljev, da se sami lahko informirate, predno se odločite za nakup.

Zaloge vseh vrst papirja in razmnoževalnih aparatov.

J. Perko, Ljubljana, Marije Terezije cesta 7, I.

T. Mencinger, Ljubljana,
sv. Petra cesta

načnana slavnemu občinstvu, da bode v petek dne
23. in v soboto dne 24. decembra prodaja sveže

ribe iz Severnega morja

po sledetih cenah:

Vahanja, velike ribe brez glave	kg K 1:10
Vahanja, male ribe brez glave	kg K 1:80
Cabliau (k bljo)	kg K 1:-
Morski losos	kg K 1:-
Krulec	kg K 1:-
Ostržnica	kg K 1:40
Angler	kg K 1:50
Zlati ostrž	kg K 1:90
Schollen	kg K 1:50
Rudeči ezik	kg K 1:80
Kambala	kg K 2:0

Ta dneva se prodaja nadale: Počenova, popolnoma po kapuljskem načinu namotena kg 8 72 vinari v.
Sveže morke rabe z Indijskega morja po novih
cenah kakor vseh tedan.

369 2

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veselih in žalostnih dogodkih „Slovenske Straže“!

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm

MG	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetreni	Nebo	Ustrezno vreme
21	9 zvez.	745.3	0.9	si svzh.	meglja	
22	7 zjutri	746.4	2.3	"	"	0.0
22	2. pop	745.8	0.9	brevzetr.	"	

Sredna včerajšnja temp. 0.3° norm -2.2°.

TRADICNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 22. decembra.

Pšenica za april 1911	10.95
Pšenica za oktober 1911	10.65
Rž za april 1911	7.92
Oves za april 1911	8.46
Koruza za maj 1911	5.60

Št. 38747.

Razglas.

3693

C. kr. poljedelsko ministrstvo izdalo je dovoljenje, da se sme večja množina argentinskega mesa tudi v Ljubljano poslati in tukaj občinstvu oddajati.

Vsled tega se po naročilu c. kr. deželne vlade v Ljubljani z dne 29. nov. 1910, št. 28906 javno naznanja, da je argentinsko meso podvrženo vsem onim preglednim predpisom, ki so veljavni za prodajo domačega mesa v Ljubljani. Prodajalnice z argentinskim mesom morajo biti označene s posebnimi napisi in nikakor ni dopuščeno argentinskemu mesu pridevati mesa in kosti druge proveniente.

Prestopki teh predpisov kaznovali se bodo po § 64. zakona o živinskih kužnih boleznih z leta 1909, drž. zak. št. 177.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 20. decembra 1910.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.

Zaloga oblek A. KUNC

Ljubljana, Dvorni trg štev. 3

priporoča:

velikansko izber priznano solidnih izdelkov iz lastne delavnice.

Strogo solidna postrežba po najnižjih stalnih cenah.

E 2762/10

3

Dražbeni oklic.

3692

Dne 3. januarja 1911. dopoldne od 9 uri naprej prodalo se bode v Ljubljani, Poljanska cesta št. 67. iz proste roke in sicer: različna mehanična tovarniška oprava, kakor: stružnik, gonila, različni stroji, vijaki, jermenja, 2 motorja, 3 samogibni stroji za izdelovanje vrečic, ključavniciarsko, kovaško in mizarsko orodje, staro železo, 1 star avtomobil, pisarniška oprava, gramoz i. t. d.

C. k. okrajno sodišče v Ljubljani

oddelek V. dne 21. decembra 1910.

kovaški pomočnik

3673

ki je dobro izučen, ter jermenarski pomočnik

ki se razume na lakiranje, tapiceranje in izdelovanje komatov. — Vsa oskrba. — Obrniti se je na:

Anton Sporič, obrniki, Gospic (Hrvatska).

IZJAVA.

Ker čujem, da je g. župan Anton Vilfan radi nekih besedi razjaljen, te besede tem potom preklicujem in jih obžalujem.

Na Ježici, 22. decembra 1910.

Vinko Ahlin.

Oklic.

V konkurzno maso zadruge „Agro-Merkur“ spadajoči

I. v Ljubljani in Siški se nahajajoči:

- 1 Konji, konjska oprava, vozovi in križa v sodno dognani cenilni vrednosti 2245 K — h;
- 2 Zaloga moke in otrobov v sodno dognani cenilni vrednosti 6594 K 68 h;
- 3 Zaloga vina v sodno dognani cenilni vrednosti 37.353 K 66 h s kletarsko opravo in sodi v sodno dognani cenilni vrednosti 11.552 K 54 h;
- 4 Zaloga špecerijskega blaga v sodno dognani cenilni vrednosti 17.570 K 06 h;
- 5 Zaloga konjaka, spirita in drožinke v sodno dognani cenilni vrednosti 12.329 K 59 h s kletarsko opravo in sodi v sodno dognani cenilni vrednosti 12.111 K 66 h;
- 6 Skladiščna oprava v sodno dognani cenilni vrednosti 2574 K 99 h;
- 7 Pisarniška in sobna oprava v sodno dognani cenilni vrednosti 1397 K 08 h skupno ali vsaka zase

II. V Trstu se nahajajoča:

- 1 Zaloga blaga obstoječa iz moke, otrobov, ovsu, gnojil in raznih špecerij v sodno dognani cenilni vrednosti 15.066 K 65 h;
- 2 Skladiščna ter pisarniška oprava v sodno dognani cenilni vrednosti 737 K 20 h skupno ali vsaka zase

prodajo se ofertnim potom

kakor stojijo in ležijo.

Konkurzna masa ne prevzame jamstva za kakovost in količino, pridržuje si pa pravico, posamezne prazne sode in vreče ter kose oprave proti odbitku njih sodno dognane cenilne vrednosti od kupnine iz prodaje izločiti.

Pismene ponudbe, opremljene z 10% vadjem, vložiti je pri podpisanim upraviteljstvom konkurzne mase

najkasneje do vštete 24. decembra t. l.

in ostanejo ponudniki na ponudbe vezani

do vštete 31. decembra t. l.

Konkurzna masa ni vezana na najvišjo ponudbo ter si pridržuje pravico, došle ponudbe brez ozira na njeno visokost sprejeti ali odkloniti.

Ponudnik, kojega ponudba se sprejme, mora kupnino odštevši priloženi vadji takoj, ko se mu naznani sprejem njegove ponudbe, v roke upravitelja konkurzne mase plačati.

Ako se plačilo kupnine točno ne vrši, zapade položeni vadi v korist konkurzne mase ter je konkurzna masa opravičena, od kupne pogodbe odstopiti.

Po plačilu kupnine mora kupec prodano zalogu in opravo tekom 8 dni prevesti ter odstraniti.

Inventurni zapisniki leže pri c. kr. deželnem sodniji v Ljubljani v sobi št. 140.

Prepis inventurnih zapisnikov glede v Ljubljani in v Siški se nahajajočih predmetov so na vpogled v pisarni podpisana konkurznega upravitelja, prepis inventurskega zapisnika v Trstu se nahajajočih predmetov pa v pisarni gospoda dr. I. Zencovicha, c. kr. notarja, v Trstu, Via S. Spiridione št. 6.

Predmete v Ljubljani in v Siški razkaze na željo podpisani konkurzni upravitelj, predmete v Trstu pa gospod notar dr. I. Zencovich.

V Ljubljani, dne 16. decembra 1910.

Dr. Josip Sajovic,

advokat v Ljubljani, Gospodska ulica št. 3
kot upravitelj konkurz. mase zadruge
„Agro-Merkur“.

Svilnato blago

baržuni, pliši, tenčice, čipkasto blago, čipke, vložki, svilnate vezenine, jabots, šerpe, damski ovratniki, kravate, svilnati in baržunasti trakovi, pozamentrija, porte, žnore, resice, dišave, mila i. t. d., vedno najnovejše v največji izbiri.

Modna trgovina P. Magdić v Ljubljani,
nasproti glavne pošte.

Telefon štev. 16.

2767

Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Telefon štev. 16.

Stavbeno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbenotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbena in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. Priporoča se za stavbena dela vsake vrste.

RIBE

Vsak petek se dobe po
čudovito nizkih cenah

iz Severnega morja
pri
ANTONU STRČLJU

Cene za tek. teden petek in soboto:

Vahnja (Schellfisch)	velika riba brez glave	1 kg K 1·40.
"	mala riba z glavo	1 " " -·80.
Trska (kabljó) brez glave	1 " " 1·-	
Morski losos (Seelachs)	1 " " 1·-	
Morska postri (Knurrhahn)	1 " " 1·-	
Ostriga (Austernfisch) zelo delikatna, brez glave	1 " " 1·40.	
Zlati ostrš (Goldbarsch)	1 " " -·90.	
Schollen (Flunder) srednje velika za praženje	1 " " 1·50.	
Rudeči list (Rotzunge) nadom. za soles	1 " " 1·80.	
Steinbutt (Turbot)	1 " " 2·80.	
Angler	1 " " 1·50.	

Na željo p. n. naročnikov so na razpolago zastonj **kuharske knjige**.
Obenem priporočam vsak dan sveže polnjeno **Reininghausovo bavarsko**
in marčno pivo, ki se naročnikom franko dobavlja na dom.

354

Gričar & Mejač LJUBLJANA, Prešernova ul. 9

priporočata

3441

svojo velikansko zalogu

zimskih sukenj

v vseh velikostih in različne kakovosti
po čudovito nizkih cenah.

Pripravno darilo za Miklavža in Božič!

Za Božič

priporoča

Za Božič

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

svojo bogato zalogu

knjig s podobami za otroke

humoristične in naobraževalne vsebine ter razne

mladinske spise za dečke

kot so n. pr.: Robinson, Indijanske povesti, potopisi, čarobne pravljice in bajke, večje zgodovinske povesti itd.; ravnotako imamo tudi primerne spise za deklice vsake starosti.

Prav posebno priporočamo obširno izberno krasnih knjig, primernih kot

darila za odrasle

n. pr.: razna pesniška dela, romane, povesti zabavne vsebine, potopisne črtice, večja ilustrirana dela in drugo.

Ljubiteljem **glasbe** priporočamo raznovrstno zalogu kakor: opere, operete, sonate in sonatne etude ter šole za vse glasbene instrumente, dalje salonske in koncertne skladbe za glasovir, dvo- ali čveteroročne s spremljevanjem, dalje tudi raznih inštrumentov valčke, koračnice ter albume v raznih izdajah, vezane in broširane. - Kot lepa božična darila se priporočajo mnogobrojne **lepe slike** v okviru ali tudi brez okvirja po raznih cenah.

muzikalij

Katalogi se pošiljajo na željo gratis in franko.

Izvršuje vse
: bančne :
: posle. :

**J. C. Mayer, Ljubljana, Stritarjeve ulice.
Banka in menjalnica.
Manufaktturna trgovina na debelo in drobno.**

: Zaloga :
vseh vrst sukna,
platna ter manu-
fakturnega blaga.
3027